

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 26 ส.ค. 54

อาหารสมอง นวัตกรรมอาหาร Dots

วีรกร ตรีเศศ

นวัตกรรมหรือ Innovation สามารถทำเงินให้แก่ผู้คิดริเริ่มได้เป็นอย่างดี ดังเช่นในเรื่องของอาหาร ตัวอย่างล่าสุดก็คือไอศกรีม กาแฟ ชา ซีสเค็ก เหล้ารัม ฯลฯ ที่เป็นเม็ดเล็ก เมื่อใส่ไปในปากแล้วจะมีรสชาติเหมือนเดิมหรือดีกว่า แต่การนำเสนอมันแปลกออกไปอย่างน่าสนใจ

คำว่า “นวัตกรรม” มาจาก นว (ใหม่) + กรรม (การกระทำ) ดังนั้นเพียงพอว่า “นวัตกรรม” ก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องพูดว่า “นวัตกรรมใหม่” (คล้ายกับในภาษาอังกฤษที่ว่า unique ซึ่งหมายความว่าไม่เหมือนใครเลยนั้นก็พอแล้ว ไม่ต้องพูดว่า very unique เพราะมันมากเกินไปจนจำเป็น) หากหมายถึงนวัตกรรมที่มีผู้นำเสนอใหม่ก็ควรพูดว่าเป็นนวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่

นวัตกรรมล่าสุดในเรื่องอาหารที่กำลังดังมากในสหรัฐอเมริกา (เป็นสิ่งที่เรียกว่า food fad หรืออาหารชนิดที่เห่อกันเป็นพัก ๆ) ก็คือสิ่งที่เรียกว่า dots ถึงแม้ว่า dots จะหมายถึงจุดแต่ในที่นี้หมายถึงเม็ดเล็ก ๆ เหมือนเม็ดคอมยีนตัน

บริษัท Dippin Dots ริเริ่มขาย dots ที่เย็นจัดของไอศกรีมรสต่าง ๆ หากตักเข้าปากก็จะละลายเป็นรสชาติไอศกรีมที่ให้ความแปลก นอกจากนี้ก็มี dots รสชาติกาแฟ espresso เวลาบริโภคก็ตักใส่ถ้วยแล้วเอานมใส่ ถ้าเข้าเครื่องปั่นออกมาเป็น shake (คล้าย milk shake) หรือถ้าเอาใส่ถ้วยกาแฟและใส่นมก็ได้อีกกาแฟ espresso ออกมาทันใจ

สาเหตุที่อาหารแตกตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ ก็เนื่องจากการใช้ในโตรเจนเหลวซึ่งเย็นจัดมากจนทำให้สิ่งที่เป็ย็ธรรมชาติแข็งตัวอย่างรวดเร็ว จนแตกออกเป็นเม็ดเล็ก ณ อุณหภูมิลบ

320 องศา ไนโตรเจนเหลวจะทำให้ทุกอย่างที่ไปผสมด้วยแข็งตัวทันทีและแตกละเอียดออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ได้

ใครเคยดูภาพยนตร์เรื่องโหด ๆ แนววิทยาศาสตร์คงเคยเห็นฉากที่เหยื่อถูกแช่ลงในไนโตรเจนเหลว จนร่างกายแข็งเป็นแท่งและถูกทุบแตกออกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยอย่างน่าเสียวได้ และไม่ใช่เฉพาะร่างมนุษย์เท่านั้น อะไรที่มีอุณหภูมิต่ำกว่าไนโตรเจนเหลวก็แข็งเป็นแท่งแบบถูก freeze ได้ทั้งนั้น และหากทุบก็แตกออกเป็นก้อนเล็ก ๆ แบบทุบน้ำแข็งนั่นแหละ

ไนโตรเจนเหลว (LN₂ หรือ LN) เป็นของเหลวใสไม่มีกลิ่น มีคุณสมบัติที่เรียกว่า Cryogenic ซึ่งหมายถึงสามารถ freeze เยื่อของสิ่งมีชีวิตหากถูกสัมผัส LN มีประโยชน์หลายอย่างในทางอุตสาหกรรม เช่น ขนส่งได้ง่ายกว่าตอนเป็นก๊าซไนโตรเจน ทำความเย็นให้คอมพิวเตอร์หรืออาหาร เก็บเซลล์สิ่งมีชีวิต ฯลฯ และล่าสุดเอามาใช้ผลิต dots

ในปัจจุบันถึงแม้ LN จะถูกใช้โดยพ่อครัวสมัยใหม่กันอย่างกว้างขวางเพื่อเพิ่มรสชาติหรือสร้างความแปลกใหม่ แต่โดยแท้จริงแล้ว Dippin Dots เป็นผู้บุกเบิกโดยใช้ LN ผลิต Ice Cream ประเภทที่เรียกว่า Cryogenic Ice Cream มา 23 ปีแล้ว

ปัจจุบันอาหารชนิด dots มีขายมากขึ้น เนื่องจากมีการปรับปรุงเทคโนโลยีที่ทำให้สามารถรักษาคุณภาพอาหารไว้ได้ดีในสภาพแข็งตัว ตัวอย่างเช่น เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ ถูกทำให้เป็น dots เช่น โยเกิร์ต dots นมแคลอรีต่ำ กาแฟ ชา โกโก้ ฯลฯ

นอกจากอาหารและของหวานแล้วยังมีการทำซอสต่าง ๆ เป็น dots เพื่อโรยบนอาหาร เพื่อความสวยงาม รสชาติ และความแปลกใหม่ และนับวันจะมีการรู้จักใช้ dots ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

dots น้ำบ๊วย dots น้ามะเขือเทศ dots ใตัก (ตลอดจน dots น้ำไปบ๊วบก สำหรับแคนดิเดทรัฐมนตรีที่ตกรอบสุดท้าย) dots น้ามนต์ของหลวงพ่อด่าง ๆ dots หมากร สำหรับคนพม่า คนไต้หวัน และคนไทย ล้วนเป็นนวัตกรรมได้ทั้งสิ้น และถ้าจะให้มัน

ก้าวหน้าจริง ๆ ก็อาจมี dots ยาบ้า dots 4x100 (กัญชาผสมยาบ้าผสมสูตรลับที่นิยมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) และ dots สารพัดแกงเผ็ดของบ้านเรา

สิ่งที่ dots ประสบความสำเร็จในปัจจุบันก็คือกาแฟ มีการทำกาแฟสรรรรมชาติรส pure espresso รสรรมดาไม่หวาน espresso รสวานิลลา caramel และ mocha ทั้งหมดกินกันแบบเป็นเม็ดเย็น ๆ ก็ได้หรือจะใส่ถ้วยและเข้าไมโครเวฟก็ได้ทั้งนั้น

นวัตกรรมในเรื่องนี้คือความแปลกใหม่ในรูปของการบริโภค ซึ่งถูกใช้เป็นช่องตลาดหรือ niche ของผู้บุกเบิก ถึงแม้รสชาติจะไม่มีอะไรใหม่หรือเหนือกว่า แต่มันก็แตกต่างจากชาวบ้านคนอื่นเขา เข้าทำนองถ้าเป็น first หรือ best ไม่ได้ก็จง different

กลยุทธ์นี้สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ความสำเร็จไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะกับคนเก่งตกโลกเท่านั้น คนธรรมดาที่มีโอกาสเช่นเดียวกันหากรู้จักที่จะทำให้ตนเองแตกต่างจากคนอื่น ถ้าไม่เชื่อถามคุณชิววิทย์ดูก็ได้ ถ้าไม่ different คงไม่ได้ ส.ส. บัญชีรายชื่อถึง 4 คนหรือ

ศาสตราจารย์ที่ MIT ชื่อ John Brisson กับพวกได้สิทธิบัตรในการผลิต Carbonated Ice Cream โดยใช้หลักการเกี่ยวกับ LN แต่ใช้ Carbon Dioxide แทน dots ที่ได้จะละเอียดเป็นผงลองจินตนาการว่าไอศกรีมวานิลลาที่ละเอียดเป็นผงราวกับหิมะเมื่อสัมผัสแล้วรสชาติจะเป็นอย่างไร

อีกไม่นานเราคงได้บริโภค Dippin Dots หรือ Dots ของสินค้าอื่นกันในบ้านเรา คนไทยเรานั้นชอบทดลองของใหม่เช่นเดียวกับคนชาติอื่น ๆ แต่ของนั้นต้องอร่อย ถูกลิ้น ตีใจ จึงจะอยู่ในตลาดได้อย่างยั่งยืน

ย่อหน้าสุดท้ายนี้ไม่ได้หมายความว่าถึงท่านนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทยนะครับ เพราะท่านยืนยันว่ามีได้เป็น dots ของไอศกรีมต้นน้ำแต่อย่างใด

เครื่องเคียงอาหารสมอง : เรื่องนำคิดเกี่ยวกับการโดยสารเครื่องบิน

● เครื่องบินราคาประหยัดของบ้านเรา บินได้ตรงเวลาดี ออกตัวรวดเร็วไม่ อืดอาดยืดเยื้อ เสียแต่ภาษาอังกฤษของผู้ประกาศโดยทั่วไป ยังได้คะแนนทัดเทียมกับราคาตั๋วอยู่มาก นับว่าท่าอากาศยานไทยอยู่หลายมุม

● การแต่งตัวของผู้โดยสารเครื่องบินปัจจุบันนี้ก็เหลือกิน หลายคนใส่รองเท้าแตะยาง นุ่งกางเกงขาสั้น ใส่เสื้อยืด รวกับจะไปซื้อหนังสือพิมพ์ปากซอย สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ดูจะสอดคล้องกับทางโน้มของการบินที่เหมือนกับการใช้รถเมล์เข้าไปทุกวัน

● เขาบอกว่าเวลาขึ้นเครื่องบินให้เลือกเอาว่าจะเอา (ก) นักบินใหม่ เครื่องใหม่ หรือ (ข) นักบินเก่า เครื่องเก่า ผมต้องรีบเลือกเพราะกลัวเขาจะบังคับให้ขึ้นเครื่องที่นักบินใหม่ และเครื่องเก่าครับ

● เวลาเห็น air crew ส่งต่อกระเป๋าหนังแสนเก่าประจำเครื่องบินบรรจุเอกสารจากเครื่องให้พนักงานพื้นดินทันทีที่ประตูเปิดแล้วรู้สึกอุ่นใจ เพราะแสดงว่าเครื่องบินเหล่านี้คงได้บินมาอย่างปลอดภัยนานพอควร ไม่รู้ว่าความรู้สึกเดียวกันจะเกิดขึ้นกับผู้โดยสารเมื่อเห็น air crew รื้อนราวครวญเกี่ยวกับกระเป๋าหรือไม่

● เสี่ยงกับต้นประกาศภาษาอังกฤษบนเครื่องการบินไทย คุณจะแยกได้ออกเป็นสองประเภทคือ ประเภทฟังแล้วกะทอนกะแท่นต้องเอาใจช่วย กับประเภทไปโลด ไม่รู้ว่าประเภทกลาง ๆ ไม่มีบ้างหรือไม่

น้ำจิ้มอาหารสมอง

เมื่อทำอะไรให้ใครจงอย่าคาดหวังคำขอบคุณจากเขา เพราะถึงเขาขอบคุณเราเพียงใดก็ดูจะไม่จู้ใจ และถ้าเขาไม่ขอบคุณ เราก็จะผิดหวัง

(คุณหญิง อัมพร มีสุข)
